

СЕНАТ БЕЗ БІЛЬШОЇ ОПОЗИЦІЇ УХВАЛИВ СІМ БІЛІОНІВ ДОЛЯРІВ

ВАШИНГТОН. — Сенат великою більшістю голосів ухвалив сім біліонів доларів на поміч воюючим демократіям, які то гроші тиждень тому ухвалила палата представників. Лиш 9 сенаторів було проти цього ухвалення. Назагал в сенаті панував такий настрій, що раз край станув на становищі, що треба всіми силами помагати Англії, то треба цього держатись і не робити ніяких перешкод. В конгресових колах тепер висувається друга справа на перше місце, а саме, створення спеціального державного комітету, який займавсяб контролюванням цін на різні продукти щоденної потреби.

ФАРМЕРСЬКІ ЗАКУПИ ДЛЯ АНГЛІЇ.

ВАШИНГТОН. — Департамент хліборобства почав робити закупки харчів для Англії. Тих харчів уряд наразі зробить на 300 мільйонів доларів. Як відомо, на ту ціл уряд призначив суму 1,300 мільйонів доларів. Департамент хліборобства разом з британськими представниками виробив план, яких саме харчів для Англії найбільше потрібно. Отож, найбільше потрібно таких харчів, що є багаті в ріжні потрібні до життя і витривалості, живини. Але ті харчі повинні бути теж належно підготовлені, щоб скоро не псувались і щоб не треба було їх відразу давати до морозників. Тому будуть найрадіше брати ріжні овочі й овочеві соки в пушках, ріжні сири, вуджене м'ясо, рібні олії, спорошковане молоко і яйця, і т. п.

ПРИНЯТТЯ ВИЛКОГО В КАНАДІ.

ТОРОНТО. — Канадійці дали таке прийняття бувшому президентському кандидату з Республіканської Партії, Венделові Вилкому, яке нагадувало прийняття самого англійського короля, коли той в 1939 р. приїздив до Канади. Вилкого запрошено до Торонто, щоб виголосив промову на початку кампанії здобуття грошей на оборонні цілі. Вилкі говорив, що ціл цієї війни повинен бути справедливий мир і не повинні повторитись помилки Версаю. Вкупі з тим деякі кола звернулись до Вилкого, щоб виголосив декілька промов по німецьки до німецького народу під Гітлером. Вилкі мав в засаді погодитись, але завважив, що його німецька мова потребує вигладження.

УЧИТЕЛІ ЗАПЕРЕЧУЮТЬ СВОЙ КОМУНІЗМ.

НЬЮ ЙОРК. — Декількох учителів Сіті Каледжу, яким закинуто комунізм, явилися перед дослідним комітетом Кудерта і заявили, що вони ніколи не були комуністами і що зізнання одного з учителів, Канінга, брехливі. Вони закинули Канінгови кривоприсягу.

ГРІН ВІЯСНЮЄ.

ВАШИНГТОН. — Вільям Грін, голова А.Ф.П., підписав сенаторови Норісови на його листа і сказав, що юнії мусять побирати вступне від нових, неюнійних робітників, просто тому, що так справедливість вимагає. Це юнії виборили впродовж довгих років високі заробітні плати. Новик не боровся за те і не платив попередньо вступного, як це робили старі юнійні робітники. А коли прийде до користання з успіхів цієї боротьби, то новик не хоче заплатити навіть стільки, скільки старі юнійні члени платили. Грін заперечував, начеб у тому відношенні були якінебудь надужиття, як ось такі, що новик ратами платить високе вписове, а як скінчить платити, його викидають з роботи, а беруть іншого новика й знов побирають від нього вписове.

ЕПІСКОПИ ПІДДЕРЖУЮТЬ ПЛАН ГУВЕРА.

НЬЮ ЙОРК. — Трьох католицьких архієпископів і сімнадцять єпископів піддержали план Гувера, щоб підбитим німцями народам дати з Америки поживу. Вони кажуть, що такий великодушний жест скріпить їх морально в боротьбі з наїзниками. Без цього їх мораль може задохнитись.

НАКС АПЕЛЮЄ ДО ПРЕСИ.

ВАШИНГТОН. — Секретар флоту Френк Накс звернувся з проханням до американської преси, а також до радіових вислених і ріжних новинарських бюр, щоб вони не подавали новинок про те, коли якийсь британський покалічений корабель припливе до американських портів до направи. Бо подавання таких новинок помагає дуже ворогові тої держави, яку Америка постановила боронити.

СТВОРЕНО НОВІ ОБОРОННІ ТЕРИТОРІЇ.

ВАШИНГТОН. — Розпорядком президента Рузвельта створено дві нові оборонні території, одну біля Аляски, коло острова Кодьяк, а другу на Філіппінах, у заливі Субік. В околицях тих стратегічних пунктів тепер чужим кораблям і непокликаним людям вступ буде заборонений.

ВИБУХ СТРАЙКУ У КОМПАНІЇ „БЕТЛЕГЕМ СТІЛ“

В одній із фабрик найбільшої американської фабрики сталі, „Бетлегем Стил Ко.“ вибух страйк. Страйк почався від того, що компанія зарядила голосування, щоб ствердити, хто є управлений до колективного контракту праці. Робітничий комітет організування сталі, належачий до К. П. О., відразу зарядив страйк, і почав недопускати тих робітників, що йшли на роботу на нічну шифту. Бо згадана фабрика має стільки державних воєнних замовлень, що мусять робити 24 години на добу. Коло 2,000 пикетчиків і глядачів зібралось коло фабрики і почало недопускати тих, що хотіли йти на роботу. В той спосіб недопущено із 4,000 півтора тисячі робітників. При тім було декілька потурбувань. Страйкарі перевірили один автомобіль, а кілька обкидали камінням.

ПОЛАГОДЖЕННЯ СТРАЙКУ В „ГАРВЕСТЕР“

В шікагівській фабриці „Інтернешенел Гарвестер“ полагоджено тритижневий страйк. Втрутилася до цього влада і післяда поперх тисячу поліцаїв, які повикидали незадоволених страйкарів з юнії К. П. О., а дозволили робітникам іншої юнії, належачої до А. Ф. П., які бажали працювати, ввійти до фабрики. Юнія А. Ф. П. говорить, що та друга юнія страйк цілковито прогнала. Бо на всіх 6,000 робітників, які працювали в тій фабриці, 5,500 вернуло до праці. Коли робітники вертали до праці, кілька сот незадоволених страйкарів з юнії К. П. О. пробували окриками знеохотити їх.

ЗАМКНЕННЯ АВТОМОБІЛЬНОЇ ФАБРИКИ „ЛІНКОЛН“

Велику фабрику, що виробляла авта марки „Лінколи“, треба було замкнути, бо вона не дістала подостатком автомобільних рам від іншої фабрики, званої „Мидленд Стил“, що є тепер на страйку. Коли „Мидленд Стил“ буде далі страйкувати, то й інші автомобільні фабрики змушені будуть припинити свою роботу з браку рам.

ПОКЛИКАЮТЬ ФОРДА НА ПЕРЕСЛУХАННЯ

Старий Генрі Форд, його син Едсел і директор персонального відділу фабрики Форда, Бенет, дістали примусове завізання явитись на переслухання перед місцевий комітет взаємовідносин праці. Адвокат Форда протестував проти цього, кажучи, що це є змова комуністів, аби його зламати. В згаданім комітеті, говорив він, є багато осіб, що мають виразно комуністичні симпатії.

СКИНУЛИ 10,000 БОМБ НА НІМЕЦЬКУ СТОЛИЦЮ

На домагання британських мас Королівська Повітряна Сила, як подають британські воєнні комунікати, завдала Берлінові величезні шкоди і втрати в людях, у відплату за безпощадне бомбардування німцями британських міст. З комунікату виходить, що на Берлін скинено яких десять тисяч западних і вибухових бомб. Німецькі звідомлення намагаються затемнити цей налет, подаючи, що шкода була незначна. В Англії має бути величезне обурення на нацистську владу за її безоглядні бомбардування по містах тих ділянці, де мешкає саме бідне населення, як теж шпиталів і т. п. Тим і пояснюється загалом домагання відплати, про яке доносять американські кореспонденти.

БЕЗПЕРЕСТАННІ НАЛЕТІ НА НІМЕЦЬКІ БАЗИ

Тепер не минає навіть один день, щоб британські летуни не бомбардували такі німецькі-воєнні бази як Кіль, Бремен і Емден, чи пристані в Голландії й Франції. Зокрема бомбардували ще нафтові склади в Ганновер. Кажуть, що вогень, що настав наслідком бомбардування в Ганновер, баццали ті британські летуни, що бомбардували Берлін. Замітне те, що коли британські налети зростають, німецькі, беручи загалом, малюють. От Лондон мав уже „відпочинок“ чотирь днів. І таке саме можна сказати і про інші міста, що бувають терпіли від налетів кожної ночі.

ПЕРЕКИДАЮТЬ ЧАСТИНИ ЛІТАКАМИ

В Африці британці змінили цілковито воєнну тактику, яка дає їм змогу оперувати дуже скоро й з невеликими силами. Вони перевозять тепер військо літаками. Це є можливе ще й тому, що часами не треба великої сили, щоб противника поконати. Вистарчає мала, але змеханізована сила.

ОДНІ Й ДРУГІ ПРО НАЛЕТ НА МАЛЬТУ

Британське звідомлення подає, що німецькі летуни пробували бомбардувати острів Мальту на Середземному морі, але нічого не вляди, втративши 13 літаків. Знову німці твердять, що вдарили бомбами п'ять торговельних кораблів і один кружляк.

ВЕСНА В ЛОНДОНІ. Не дивлячись на те, що скоро можуть надлетіти німецькі бомбовики, лондонці заходять до лондонських парків, щоб полюбуватись квітами, що зацвіли з весною.

СОВЕТИ ЗАЧИНАЮТЬ З ТУРЕЧЧИНОЮ ТУ САМУ ІСТОРІЮ, ЩО З ПОЛЬЩЕЮ

ІСТАНБУЛ. — Як виходить, Совети беруться дурити Туреччину в такий самий спосіб, як обдурили Польщу, з якою мали, як відомо, договір про ненапад, що їм, як знаємо, цілком не перешкодило на неї напасти, як тільки побачили, що Польща вже побита Німеччиною. Чи точно таке саме станеться тепер з Туреччиною, покищо не знати. Можливо, що зайде якась конечна потреба і Совети будуть змушені виконати те, до чого тепер самі зобов'язались. Бо ото проголошено, що ССРС задержить повну неутральність, себто не нападе на Туреччину, якщо вона буде змушена піти до війни, щоби боронити своєї територіальної незалежності. Подібне заявила і Туреччина, колиб Совети були з чиеїс сторони заатаковані. Що й це помагає Туреччині, це правда. Тільки заковика в тому, чи можна Советам хоч тепер повірити. Американські кореспонденти, що є в Туреччині, схиляються на той бік, щоб повірити.

Велика німецька невдача.

Так називають в Туреччині німецьку дипломатичну поразку в Москві. Відомий кореспондент Гедіє є того переконання, що в Москві відіс велику дипломатичну перемогу британський амбасадор, сер Стетфорд Кріппс. Він то перехилив тепер Совети на британський бік, хоч ССРС формально є далі в ніби добрих стосунках з Німеччиною. Очевидно, що Гедіє пише те, що чує від ріжних дипломатичних агентів.

Ніби вже не дають Німеччині нафти.

А з Анкари, столиці Туреччини, вже доносять до таке напруження, що Совети не виславають до Німеччини вже від довшого часу того, чого німці найбільше потребують, себто нафти.

ЮГОСЛАВІЯ НЕ ПІДЕ ПРОТИ НІМЕЧЧИНИ.

БІЛГОРОД. — Наразі можна з певністю сказати одно, що Югославія не піде отверто з Великою Британією, ні не остане неутральною, чого вона найбільше бажала. Вона таки підписує договір з Німеччиною. Та так, як тепер виглядають справи, ледви, чи буде можна довідатись дійсну правду про те, що цей договір обіймає. Він ніби не має бути подібним до того договору, який заклали з Німеччиною — Мадярщина, Словаччина, Румунія і Болгарія. Ні не має мати ніяких тайних військових клявузль. Зате певне, що Німеччина матиме змогу перевозити через Югославію муницію і ранених. Найбільш уступки поробила Югославія на економічному полі. Треба надіятись, що вона буде тепер залята німецькими економічними зв'язцями, та що Німеччина готова перебрати під свій заряд копальні міди і олова, себто тих мінералів, які їй найбільш потрібні. В цілій Югославії панує далі велике невдоволення з того „зближення“. Говорять всюди отверто, що будуть вбиті ті, що втягнули Югославію до спілки з державами „осі“.

НІМЦІ ГОТОВІ ЗАНЯТИ МАДЯРСЬКУ.

ВІШІ. — В дипломатичних колах говорять, що Німеччина запропонувала Мадярщині воєнну окупацію на протяг війни, та що Мадярщина на те згодилась. Така пропозиція була зроблена 15. березня. Малаб це бути окупація, подібна до тих, які переведено в Румунії й Болгарії.

БОЛГАРІЯ НАДІЄТЬСЯ ЗІСКАТИ.

СОФІЯ. — Болгарська політика має ніби змагати тепер до того, щоби Болгарія не була втягнена у війну в такий спосіб, як це було минулої війни, що вийшло їй на руйну. Вона переконана, що свої сусідські спори зможе полагодити мирним шляхом, в такий спосіб, як це сталося з полудневою Добруджою, що її дістала назад від Румунії. Так вона хоче тепер дістати назад ті території, що їх втратила в 1919 році, а які забрала Югославія.

СМІГЛИ-РИДЗ ХОЧЕ ІТИ ДО АРМІЇ.

КАЙРО. — Бувший начальний вожд польської армії, маршалок Смігли-Ридз, що перебував в Єгипті, хоче вступити до якоїсь польської формації, що бореться по стороні Великої Британії. А коли не буде йому не можливим, то буде старатись дістатись до армії „вільних французів“.

НЕ МОЖУТЬ ДІСТАТИСЬ ДО АМЕРИКИ.

ТОКІО. — Японський уряд оголошує, що є в Кобі й Йокагамі 4,800 бувших польських громадян, що мають американські візи, а не можуть дістатись до Америки. Уряд визнає уряди ССРС, Туреччини, Голландії, Італії й Швейцарії, щоб не давали транзитових віз для польських громадян, що мають американські візи, бо треба примішувати і годувати тих, що вже є в Японії.

"SVOBODA" (UKRAINIAN DAILY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
by the Ukrainian Press and Book Company, Inc.,
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед
появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

PEREDELITKA:	SUBSCRIPTION RATES:
Подорожче число три центи.	Three cents a copy
На рік \$6.00	One year \$6.00
На пів року \$3.25	Six months \$3.25
На три місяці \$1.75	Three months \$1.75
Число з суботи (з англійською частинкою):	Friday's Issue (with Ukrainian Weekly):
На рік \$2.00	One year \$2.00
На пів року \$1.25	Six months \$1.25
На три місяці \$0.75	Three months \$0.75

В Джерзі Ситі і Заграницю:	Foreign and Jersey City Rates:
На рік \$9.00	One year \$9.00
На пів року \$4.75	Six months \$4.75
На три місяці \$2.50	Three months \$2.50

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

„БЛОК“ ЧИ „БЛОФ“

В американській пресі знаходить тепер широку змінку лондонська каблеграма новинарської агенції „Юнайтід Прес“ про повоєнні наміри імміграційних урядів Польщі й Чехословаччини. Як можна вже відразу догадуватися, справа має для українців ще важливіший інтерес, ніж вона має для ширшого світу.

Як подає каблеграма, польський й чесько-словацький уряди на еміграції видали вже в цій справі спільний урядовий комунікат, чим показується, що справа вже вийшла далеко поза стадію каварняних фантазій або скритих заговорів. Не можна теж відмовити ваги фактові, що вістка переходить зобов'язанню англійську цензуру.

Ці переговори польського й чеськословацького урядів на еміграції рекламуються як перші поважні заходи до реорганізації повоєнної Європи на засадах спільної кооперації в протиставленні до Гітлерової програми, так званого нового порядку в Європі, котрим тим самим мовчки клеїться як виразник насильства. Що поважні заходи для реорганізації повоєнної Європи зовсім на місці, це відчували люди вже з давня, і то не лише в Європі, але й поза Європою. Тому й був би великий жаль, якби такі заходи пішли не належними дорогами, але зійшли на манівці.

Як видно з заяви, польський і чеський уряди установили спільну польсько-чеську комісію, що має за мету створення польсько-чеської „Вільної Європи“ з частини Європи, куди ввійде на 140 мільйонів душ населення. Він мав би розтягнутися від Балтики по Середземне море й обіймати крім поляків і чехів також Румунів, австрійців, мадярів і болгарів.

Уже це одне замітне, що поляки й чехи, котрі разом не мають і 20 мільйонів душ населення, хотіли зліпити „блок“ на 140 мільйонів. Коли навіть до такої конфедерації пристали мадяри, румуни, болгарини й „австрійці“, то все ще не буде 70 мільйонів душ. Як не важко догадатися, поза згаданими народами є ще народи, котрих чехи й поляки навіть згадувати не хочуть, гейби на польську й чеську думку ці народи до „Вільного блоку“ пристати мусіли, як цього поляки й чехи захочуть.

Що в „тій частині Європи“ якийсь „вільний блок народів“ здався би, бо найновіша історія виказала повну нестійкість дрібних держав, це річ усякому ясна. Однак рівночасно є теж ясно всякому здорово думуючому політику, що вільна конфедерація може спиратися лише на найповнішу довіру одного народу в конфедерації до інших, і тому з планом перебудови можуть виступати лише народи, що інших народів не угнітали.

ЧЕРГОВА СЕСІЯ НАЙВИЩОЇ РАДИ СССР

Події, що відбулися протягом мин. року, відбулися лише формально на чинності союзу, „парламенту“. Найбільше відносно праці мала мандатна комісія „перевіряючої“ уваження „представників“ нових союзових республік, що піднесли число всіх їх до 16. Відносно того, що всіх цих представників визнано управленими, ніхто розуміється ніякого сумніву мати не міг. Але й ціла інша чинність цілої Ради, її горішньої і долішньої камери, Ради Союзу і Ради Національностей, мала як звичайно пасивний, формальний, декоративно-демографічний, безнадійно сирій і пудний характер. Даремно було шукати в доповідях справоздань життєвого слова, чиху, якоїсь самостійної думки чи стремління. Це вже навіть не театральне урочення, бо дійшовшого слуху якоїсь ілюзії „парламенту“ ні у кого викликати не в стані, це граційозна карикатура на чинність, захоплення, одностайність, всі навіть найменші деталі якої укладено, наказано, розподілено наперед. Всі промови, як справоздання так і „дебати“ над ними, зредоговано наперед до останнього протинка, їх відчитують крає-дучки чи гірше, депутати і депутатки з папірця, вихвалюють чи ганьблять, що наказано і як наказано, дістають за те вимірені наперед ослески і мають приємність чи сором в залежності від особи, бачити свій портрет при тексті промови в „Ізвестіях“.

Нудоту цілої сесії з її „дебатами“ збільшує та обставина, що на ній поновлюється в

на червону армію і воєнно-морську флоту провадять СССР самостійну, незалежну зовнішню політику спрямовану на охорону інтересів народів нашої різнонаціональної батьківщини... Шукати хоч одного правдивого слова в цій заяві було б цілком даремно.

Але й з обсягу внутрішньої політики в цій сесії можна знайти дуже небагато. На цій полі московська демагогія використала властиво вже давно все, що було можна. Це вже було видно й на конференції комуністичної партії, яку запряжено тепер майже виключно у віз союзового господарства. Цілу сесію присвячено властиво справам господарським. І тут треба зазначити кілька чисел союзового бюджету, не стільки цікавих, як характеристичних. Справжнє значіння цих чисел зрозуміти справді не легко, коли навіть міряти вартість союзового рубля кількістю хліба, яку можна купити за нього, бо ціна хліба, себто 1.20—1.50 за кількограм не стоїть в ніякій логічній відносині не лише до цін промислових виробів, а й до інших засобів поживи.

Не знаючи в якій мірі покупна сила рубля паде з року на рік, не можна знати також, і в якій мірі бюджет держави зростає. Зріст його може бути позитивним також з огляду на постійний зріст грошової господарки у відношенні до натуральної, який спричинює як і невпинний зріст міського населення наслідком форсування промислу так і намагання уряду витягти все, що можна, з села за безвартісних папірці.

Сну справжню вартість рубля не лишається розуміється нічого іншого як подати номінальні числа державного бюджету. Він має вносити на поточний рік для прибутків 216.2 біліонів руб., о 38.1 млрд., себто о 21.4% більше ніж попереднього року. Видатки на поточний рік мають вносити 215.4 млрд. р., о 42.1 млрд. чи 24.4% більше ніж попереднього року. Як хвалиться „Ізвестія“ з 27. II. мають бути поважно збільшені і бюджети союзних республік, „в чім виявляється плід лєнінським — сталінської національної політики“, не забуває додати часопис. Бюджети ці вносять в мільйонах:

Російської СФСР	24.833
Української	8.220
Білоруської	2.110

Цей рух на Лемківщині, хоча не приніс сподіваних наслідків, мав що добру сторону, що вона розрухалася та страждала багато з давнього упередження до української ідеї. Українські стремління та надії з часів великих днів не пропали на дармо... Нарід горнеться до української книжки та часопису, якого передше й не видів і не чув.

Це все спричинило, що Лемківщина — мимом православ'я — мимом невідражених обставин, виходить на чисті води народного відродження. Цей рух охопив цілу Лемківщину та нема сили, що його здержалаби.

Закарпаття в історичному світі.

Першу вістку про Закарпаття знаходимо з 889 р., коли саме мадяри, відвічним шляхом сїдими гунів і аварів (кочівничих, диких племен) примандрували з Азії, перейшли гори Бескиди і розтаборилися з великим трудом — це означає по угорськи: „мунка“ (Мин-Мукачево). По сорокденному відпочинку здобули

Азербейджан	1.048
Грузинської	1.220
Армянської	518
Туркменської	531
Узбекської	1.609
Таджикської	581
Казаської	1.717
Киргизської	476
Карель-Фінд.	443
Молдавської	447
Литовської	801
Латвійської	894
Естонської	511

46.009

На 5 біліонів більше ніж попереднього року.

Про українське господарство зокрема довідуємося з промови Корнійця, який зазначив між іншим наступне:

„Гуртове виробництво України збільшилось в 1940 р. в порівнянні до попереднього на 14.2%. Протягом самого лише 1940 р. створено на Україні 984 нових підприємств, з чого в західних областях 252. В Чернівецькій, Ізмайльській й в інших областях України зорганізовано 80 совхозів і 214 Машинно-Тракторних Станцій, в усіх цих областях існує понад 750 колхозів...“

Як бачимо, дуже небагато.

Про український вугільний промисел сказав Перухін:

„В 40 лавах Донбасу, працюючих перевірив Нарком вугільного промислу, було стверджено, що фактична праця вантажника — довбача триває 65% цілого робочого часу, непродуктивна ж праця і цілковита нечинність тривають решту часу. Машинист при довабальній машині працює фактично 66% робочого часу, решту часу чекає. Головною причиною перерв в роботі є поламання машин і відсутність найбільш примітивної культури в роботі“.

Відносно нафтового промислу він зазначив:

„Нарком визначив, що кожний станок має перевірити за

часом обсягено лише з 0.2 мт, наслідком чого виконано план лише на 74%. Сталося це наслідком частого поламання машин, що спричинило 243,850 годин перерв в роботі. Праця машин вносить лише 65.8% календарного часу, решту його машини стоять з різних причин. Наслідком зазначених хиб організації праці видається їй не піднеслась плану і лишилась на рівні 1939 р...“

Отже пасивний спротив українського та азербейджанського робітництва дає цілком добрі результати спиноуючи розгін московського імперіалізму. Не минуло й кількох днів по скінченні сесії, як було скинуто наркома військового постачання і призначено на цю посаду Горелкіна. Нар-

УКРАЇНСЬКІ ПОСЛИ ВІДПОВІДАЮТЬ ПОСОЛЦІ НІЛСЕН

(З Канади).

Канадський часопис „Норт Бетелфорд Ньюз“ з 27. лютого б. р. помістив отвертий лист посла О. Жеребка, звернений до посолки Нїлсен, що недавно очернула українців, а про що вже була згадка в „Свободі“. Згаданий лист звучить:

„Мадам Нїлсен!

У п'ятницю, 14. лютого, 1941 р. Ви промовляли в Саскатуні на зборах у Третью Евеню Злученій Церкві, де Ви між іншими речами розповіли собі сказати добре слово про горсточку українських комуністів, яких гали в кількох канадських містах позамікав уряд з огляду на безпеку.

Мене це не обходить, що Ви стаєте в один ряд з незначною червоною групою, однак, коли Ви кидаєте фальшиві обвинувачення на адресу канадських українців, говорючи в той спосіб, як Ви це зробили на цій мітингу, що ми маємо

комуністичну, себто колишню голову ГПУ, земляка Сталіна Берія дїстав гідність заступника голови Совнаркому СССР, в дійсності його влада перевищує значіння Молотова. Другим заступником признає також одного з визначніших керманів ГПУ, досить відомого Мехліса, що виконує тепер обов'язки наркома державної контролі.

Сесію свою закінчила безсловесна Найвища Рада одностайно прийнято резолюцією, якою вона ствердила перед усім всі „законо“ і зарядження видані урядом в часі поміж двома сесіями, відтак наклала нові, тяжчі розуміється, податки на колхозів, скасувавши старі видані перед

про поширення військової служби, про скріплення одностайності влади в армії і флоті, про державні працеві резерви, себто закріплення робітників разом з їх дітьми і жінками по промислових підприємствах, про примусове перекинення інженерів, службовців і робітників з одного підприємства до другого на цілім просторі СССР, до Сибіру і Соловків включно розуміється, про заборону продавати, вимінювати і відступати іншим матеріали і устаткуванням фабрик і інших підприємств, себто про заборону злодійств, про устійнення кордонів поміж новими і старими союзовими республіками і т. і. Марність цих всіх союзових „законов“ надто очевидна, щоб про неї говорити окремо.

К. В.

мо між собою фашистські організації, що післили золотий годинник Гітлерові і тим подібне, то таке говорення з Вашої сторони викликає в мене негодуювання, бо воно є від початку до кінця неправдою.

Я привик думати, що мужчини, а також жінки, що виступають публічно, повинні говорити ніщо більше, тільки правду.

Не знаю, хто давав Вам інформації про українські організації в Канаді й їхню діяльність, але хто це не був, він чи вона зробили собі з Вас жарт, а Ви пішли ще далі й очернили цілий нарід українського походження. Ви зробили нам кривду й я прошу відкликати фальшиві твердження про посередництві часописів, щоб направити кривду, зроблену нам, якщо це взагалі може бути направлено, бо фальшиві вістки ширяться як дикий степовий вогонь. Або, якщо Ви ще вірите в те, що Ви сказали, то, дакаво дайте публічно доказ про котрусь українську фашистську організацію в Канаді, або теж поінформуйте нас всіх, коли і де канадський українці зложились на закуп золотого годинника для пана Гітлера, як це Ви сказали в Вашій бесіді в Саскатуні. Ми бажаємо правди. Не маємо з чим тайтись. Будьте ласка предложити нам факти, щоб ми один одного ліпше пізнали.

Очікуючи Вашої ласкавої відповіді або відкликання Ваших заяв, полишаюсь з правдивим поважанням

О. Жеребка,
Blaine Lake, Sask.

Очікуючи українців посолки Нїлсен в отавській парламенті такими словами:

„Слухаючи завваг шан. посолки з Норт Бетелфорду, уважаю за відповідне сказати кілька слів. Шан. посолка зробила кілька поважних обвинувачень супроти одної української організації в Канаді. Жалко мені, що я саме муну поправляти її. Однак мабуть вона не має достаточних інформацій про організацію та сперла свої обвинувачення на фальшиві та злобний інформації від груп, яких завданням є принижувати ту українську організацію так, щоб її члени не могли помагати Канаді в її воєнних змаганнях так досконалим, як це вони роблять під цю пору. Хочу лише сказати шан. посолці з Норт Бетелфорду, що добре було б, якби вона старалася діставати правдиві факти. Також я радий би їй старатися бути справедливою супроти всіх організацій, без огляду на те, чи вони отверто підтримують її, чи не підтримують“.

Закінчив свою відповідь посолці Нїлсен, п. Глинка тимін словами:

„Я знаю, що споміж усіх українських організацій у Канаді та особлива організація в дійсності мала найбільшій відсоток воєнків у канадських збройних формаціях у самих початках війни. Ті обвинувачення, кидані в її сторону, є абсолютно фальшиві та злонамірені“.

На те все „поступова“ посолка досі не відповіла. Але, коли їй в отавській парламенті закинув сам прем'єр Макензі Кінг, що вона найшла в дуже злім товаристві, обориючи комуністів, посолка Нїлсен, без надумання, відповіла йому, себто приміромови Кінгові, що він був у ще гіршім товаристві, бо кілька років перед вибухом війни відвідував Німеччину та Гітлера й його табори праці.

ЮЛІАН ТАРНОВИЧ.

ІСТОРІЯ ЛЕМКІВЩИНИ

(49)

А тимчасом польська влада закріплювалася на Лемківщині. Пограничні села обсаджено зразу т. зв. „легіонерами“, та згодом скарбовими стражниками (зв. „фінансами“), що не лише мали стерегти кордон від перемитників, але пильно глядіти за агітацією, що звідтам напливала. Вислано також карні експедиції до сіл, в яких сиділи проводирі чеської орієнтації та за одним замахом її зліквідували.

Ще якийсь час ходили по селах Лемківщини глухі вісті, що „лемки будуть таки прилучені до чеської республіки. Ці вісті йшли з Америки, яка мала зайнятися долею Лемківщини.

А тимчасом польська влада закріплювалася на Лемківщині. Пограничні села обсаджено зразу т. зв. „легіонерами“, та згодом скарбовими стражниками (зв. „фінансами“), що не лише мали стерегти кордон від перемитників, але пильно глядіти за агітацією, що звідтам напливала. Вислано також карні експедиції до сіл, в яких сиділи проводирі чеської орієнтації та за одним замахом її зліквідували.

Ще якийсь час ходили по селах Лемківщини глухі вісті, що „лемки будуть таки прилучені до чеської республіки. Ці вісті йшли з Америки, яка мала зайнятися долею Лемківщини.

Тимчасом Українська Армія, виснажена в нервних боях з більшовиками, з поляками, мадярами, румунами, здесяток військ тифом, без відповідної

Фільца „З дороги зі Закопа-

НА РІЖНІ ТЕМИ

ГОЛОД І ДУХОВИЙ ЗАНЕПАД

Д-р Рей Лаймен Вилбер, президент Стенфордського університету й бувший президент Американського Медичного Союзу, вислав до членів Союзу лютючку, в котрій звернув ім увагу на наслідки для умовного здоров'я від тілесного голодування.

Каже в своїм письмі д-р Вилбер, що наслідки повільного голодування відмінні від наслідків наглого повного припинення відживлювання. На думку Вилбера, при повільному зрості голодування наслідки є передовсім умовні: людина поступово занепадає умово.

У своїх письмах до лікарів, членів Медичного Союзу, д-р Вилбер виразно їх запрошує сказати, якщо вони з ним не годяться, та на якій основі.

РОЗІЙШИЛИСЯ?

І справді йому не треба було довго ждати. Д-р Брил, відомий лікар духовних недуг, зараз і виступив з інакшою думкою. Він каже, що ніхто не може захоріти умово від того, що він не має що їсти. Голод безпосередньо не може бути причиною умово або нервової недуги. Однак, посередньо голод може спричинити до загострення умово недуги в тих людей, які її вже мають.

Коли добре застановитися над поглядами д-ра Вилбера, то можна догадатися, що він говорить про щось інше, ніж д-р Брил. Д-р Вилбер говорить про умовий занепад, а д-р Брил про умову недугу.

Коли можна уживати тут алогічного (логічного) та тілесного голодування, то людина може бути під впливом голоду значно ослаблена, але ще нековче дедука, хвора.

З тої причини можливо, що й Вилбер має слушність і Брил каже правду. І можливо, що оба помиляються. Тому й добре, що Вилбер справу підняв для дальшого досліду.

НЕ В АМЕРИЦІ?

Могло би здаватися, що для переведення розслідування над впливом голодування на умово здоров'я й стан людини не надається Америка. Адже це так загальноно говорить, що в Америці ніхто голоду не терпить.

Однак, чи не кажеться це так з легкої руки, без застанови, навіть без уваги на те, що справа може матися інакше?

Чи нема в Америці цілих груп населення, що постійно голодують або не доїдають? Як маєється наприклад справа з фермерами, що наймають землю від інших? А як там мандруючі різні рідні мури?

РЕЛІГІЙНА РІВНІСТЬ

Про Роджерса Вільямса, про котрого подала нам цікава стаття Загальна Рада Для Американської Єдності, говорить і Шалом Аш, американський письменник єврейського роду, у своїй книжці „У що я вірую“.

Він каже: „Роджер Вільямс був першим чоловіком, котрий відмовляв церкві право карати людей за те, що вони не хочуть признавати першу заповідь богу й не хочуть святкувати урядово признаної неділі“.

Один критик признає ці слова Аша добрим означенням рівності віри. Отже хто хотів би карати людей за те, як вони вірують і як вони свою релігію практикують, той релігійної рівності не признає.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПОТРЕБА РІДНОЇ ШКОЛИ

(Кілька думок знагоди українських курсів в Колумбійському Університеті).

Хто ходить на українські курси в Колумбійському Університеті в Нью Йорку, цей признає один факт: величезну більшість учасників становить українсько-американська молодь, здебільша до середнього та високою освітою. Це, безсумніву, дуже радісний факт, що тут роджена молодь цікавиться культурою своїх батьків, пізнає їх минулину, їх багатий культурно-мистецький вклад в загально-людську цивілізацію. Бо треба знати, що самі курси відбуваються на справжньому академічному рівні. Як такі, вповні сповняють своє завдання.

Не всі з лекторів, річ ясна, дають виклади в англійській мові, бо декілька лекцій відбулося в українській мові. Дехто думав би, що це мало деякий відемний вплив на фривацію, учасників, але цього не було. Щобільше, можна було радіти, що молодь брала дуже активну участь в українських докладах, ставлячи запити по українськи, брала записки підчас докладу, і пр.

Та проте тяжко сподіватися, що великий загальний вплив дійсно міг чи може розвинути по українськи, особливо, коли доклад є суто науковий, отже переданий такою мовою, якої, здебільша, не чути по наших домах. І саме над тим хочемо довше застановитися.

По наших скромних силах, ми повинні постаратися, щоб наші діти знали мову своїх батьків; щоб вони могли читати в оригіналах твори з українського красном письменстві, історію України, познайомити про мистецтво й т. п. Замітне, що не зважаючи на політичне становище України, цебо то брало б не незалежності та разом з тим і брало офіційного українського протектора української культури, багато американців цікавиться студіями української мови, літератури та історії. Підписаний особисто стрінувся з родовитими американцями, які володіють добре українською мовою, читають в оригіналі українську літературу та навіть їздили до Києва чи Львова студіювати українську мову. Це значить, що українська мова як друга по величині слов'янська, має певне зацікавлення в не-українському науковому світі.

Вирінає на думку питання організації рідної школи в Америці. Це питання цілком не нове, й не маю найменшої претенсії бути першим, що звертає увагу на це пекуче питання.

Повторяю лиш, що з власного переконання бачу, що коли ми думаємо захоріти наші культурні надбання, що більше, коли українським культурним вкладом хочемо збагатити велику американську культуру, то до цього мусимо мати науково підготованих, тут роджених людей. Вправді, в напрямі створення нашої рідної школи були вже численні намагання, часто спорадичні, локальні, а рідше подумані в загальному, ширшому масштабі. Та факт остається фактом: нині на таку численну українську еміграцію, ми не маємо рідної школи, яка відповідала нашим вимогам і потребам. Тому ми не повинні дивуватися дитині, яка тікає з такої „школи“, де сам „тїчер“ не вміє української мови.

Це знані факти, які наведе перша ліпша дитина. Щобільше, така знеохочена дитина нарікає на всіх і вся. Вона дістає відразу комплекс меншвартості, бо думає, що серед українців нема навіть вчителів, які могли би чити своєї української мови.

Вирінає питання: Чи нема на це ради? Чи це в інтересі нашої еміграції, коли наша молодь не знає мови своїх батьків, не пізнає їх старинної й дорожньої культури? А чейже, інші іміграційні групи подбали про це далеко краше. Згадаймо хочби невелику французьку еміграцію в Америці, — які гарні школи вона має! Тажко збувати цей факт твердженням, що „французи мають свою державу, яка їм помагає“! Нема нічого більш неправдивого як такі твердження. Франція їм не помагає, а культурні надбання французької еміграції, це піт праці французьких робітників і професіоналістів, що так як ми, є горожанами Америки. Це краше в тому положенні є жиди, італійці, навіть поляки чи чехи.

Отже, бачимо, що це можливо. Треба тільки плянково організації та доброї волі. Бачимо, що Українська Католицька Церква веде організацію таких рідних шкіл. Але це не є виключно церковна справа, а справа цілого загальної, отже національна. Тому, коли згадуємо про Католицьку Українську Церкву, то маємо властиво на думці її більшість фінансові спроможності, її добру внутрішню організацію та надієсь, її наставлення в таких справах як виховання молодого покоління. Але не зважаючи на те, навіть і цього ще замало.

Годі сподіватися, щоб такі рідні школи повстали в кожній громаді. Але ніхто не може заперечити, що це можли-

ве в більших центрах еміграції, як Нью Йорк, Шікаго, Клівленд, Пітсбург, Філадельфія, Бостон, Рачестер, Дітройт, і пр. На це з певністю вистарчить грошей, фахових сил і пр.

Конечність дбати за українську школу й культуру є обов'язкова ще й тому, що українська культура стоїть перед загрозною цілковитого знищення. Окупація більшовиками Західної України, це не тільки великий удар в українській визвольницькій аспірації, це рівнож смертельний удар в українську культуру, яка, навіть при відомих польських умовинах, таки поступає вперед. Згадаймо хочби Наукове Товариство ім. Шевченка, Богословську Академію, музеї, бібліотеки, наукові інститути, видавничі спілки, велику масу часописів, різних фахових і наукових журналів, Рідні Школи, Просвіти, кооперативи, Луки й Соколи, пласти, і пр. — все це в більшій чи меншій мірі стояло на послужі української культури. Тепер це все знищено, зліквідовано й пограбовано, а замість тих пишних культурних надбань, що тісно зв'язали український народ з західною Європою, є нова „культура“ Сталіна, марксовська змістом, а формою азійська.

Українська еміграція в Європі бідна, переслідувана воєнними злиднями, живе з дня на день, чекаючи того моменту, коли вона остаточно зможе довідатися, де її осісти, куди повернутися. І тому її тяжко таке завдання виконати.

Отже, знову цей тягар падає на нас, американців чи канадців українського походження. Ми вже не раз спромагалися на великі, й порівнянні підпомагали рідний край цілими десятиліттями, а тепер по-близьким дітям, які прагнуть пізнати українську культуру, вивчити її найкращі лїтомирності, щоб тим збагатити себе, свою американську цивілізацію й поможти Україні стикнутися глибше з англо-саксонським світом.

Українська мова є ключем до сповнення тої місії нашою молоддю; а мову можна вивчити лиш в рідній школі, з фаховим вчителем та загально-признаними методами навчання.

Володимир Душин.

ЗАКОЛОТ У ШАНГАЮ

ШАНГАЙ. — Вибухли бомби в двох будинках Центрального Китайського Банку. В третім будинку банку викиртовано бомбу завчасу. Було 10 осіб убитих. Це є, як кажуть, початок нової терористичної акції, веденої при допомозі різних, поборюючих себе китайських політичних струй.

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

НЬО ЙОРК, Н. Й.

Доклад про українську літературу в Колумбії.

Минулої п'ятниці знову бачили ми велике число молоді, що цікавиться інтелектуальним життям. Проф. Артур Колман мав публіку, що, як казав, тяжко було йому з нею розпрощатися, бо так пильно й уважно слухала, коли він читав виїмки з давнього й новішого українського письменства, між іншим теж у гарних перекладах пані Колман, з яких „Веснівка“ Шашкевича звучала надзвичайно гарно. Читав теж виїмки з старих літописів, як і передав знаменитого дух Вишньовського, як теж гарно передав „Вічного Революціонера“ І. Франка. Красу України передав за Гоголем, подивившись те з вражіннями, яких зазнав, коли подорожував по Україні, зокрема, коли бував у Києві. Разом з тим подивив короткий огляд української літератури, а все те забрало майже півтора години часу. На викладі крім кількох старших „ветеранів“ і представників нашого мистецтва в Америці, було ще декілька чужинців, а решта — наша молодь. Треба зазначити і підкреслити, що є велике число молоді, що буває на кожній викладі, що є дуже додатним явищем.

В наступну п'ятницю буде доклад д-ра Л. Мишуги на тему „Шевченко — виразник минулої й прийдешньої України“. Доклад буде українською мовою.

У ВІННІПЕГУ ВІДБУЛАСЯ КОРОТКА ХЛІБОВА ВІЙНА

Населення Вінніпегу було свідком цікавої війни між найбільшими пекарнями міста. Сталося то так: Ланцюгові крамниці Сейф Вей продавали свій хліб на 1 цент дешевше як другі пекарні. Тому й продавали вони більше хліба й тим шкодили другим пекарням. Пекарні не могли довше терпіти такого вилонення з боку своєї принциповості Сейфвей, і знизили й собі ціну за хліб. Як Сейфвей довідався, що його конкуренти почимчикували за ним таї продавали свій хліб по такій ціні як Сейфвей, той озлобився і знизив ще один цент на своїм хлібі. У четвер раненько покупиці виносили з Сейфвей сторів хліб — по п'ять центів. Другі пекарі дали в п'ятницю свій хліб також по п'ять центів. „А, як так? То й так!“ поміркував собі Сейфвей, і в суботу рано продав свій хліб уже по 4 центи за незвинутий бохонець.

„Гов, а-гов! Це вже забаво! свого хліба по 4 центи ми вже не дамо!“ — сказали собі вінніпегські пекарі, таї пішли з жалобою до уряду.

Манітобський генеральний правник, дост. Мейджор, скликав на мітинг усіх пекарів і полагодив їх. Війну снінено.

А вінніпегські господали на тім стратили, бо знов платять по 11 центів за два незвинуті бохонці або 8 центів за бохонець завинутий.

ГЕШТАПО І ПОЛК. БЕК

ЖЕНЕВА. — В Мінхені має знаходитися полк. Бек, бувший польський міністер заграничних справ, якого переслухує Гештапо.

ПРИЧИННИ РОЗВОДІВ.

ШКАГО. Суддя Сабат, який розглядав, або слідкував за 50,000 розводів в Америці і Європі, заявив, що причина розводів всюди та сама: Кревляки, невідповідний харч, брак полової гігієни і нерелігійне відношення до подружжя. „Не можна на осліп кинути зерно в землю, топтати по тій землі, а опісля чекати, щоб з зерна виріс добрий овоч“, говорив він.

ПРЕЗИДЕНТ ОГЛЯДАЄ ПОВІТРЯНУ БАЗУ В ДЖЕКсонВІЛІ, З ним генерал Вотсон.

ШІКАГОВСЬКА ХРОНІКА

подає Степан Куропась.

По дорозі до Нью Йорку Авраменка до Шікаго знов вступив дописувач до автомобілевого міста Дітроїту, а що була неділя, думав, що попаде на якесь народне підприємство, якоїсь організації в Дітроїті. Бо Шікаго поза 25-літній ювілей різних заслужених і незаслужених людей нічого під теперішню хвилю не може вчинити. Концерт, відчити, академії належать до історії. Народ збайдужнів, або просто мовчить, а як промовить, то лише про ювілей милого подругого життя. Нераз так виходить, що всі знають, що ювілейні й в згоді не живи, ніде їх ніхто не бачив, на жадну справу українську чи американську не дали ні цента, а проте як отворить чоловік радіо в суботу чи неділю, то познайомлюється з багатьма нашими людьми, яких „25-ліття“ витягнуло наверх як патріотів, заслужених громадян, що добре дітей своїх виховали. А на „супрайз парті“ в їх честь прийшло 500 людей, що зложили по п'яти, а може деякі куми й по десятиці. Та на народну ціль з цієї суми грошей нічого не лишилося.

Це лише так, мимоходом кажучи, у нас. В Дітроїті питаємо: (бо я був з п. Р. Смуком), а що у вас сьогодні в Народнім Домі? О маємо 25-літній ювілей — відповідає д-р Кібзей, я маю честь бути товстиймастром. Значить та сама історія всюди, тільки що дітройтський 25-літній ювілей громадин Боднарів, на якому я мав нагоду в неділю, дня 2. березня, бути, трохи відмінний. Бо від нікого жадних грошей не колектували, а ювілейні справили гостину за свої гроші, на яку прийшло около 300 людей. А що найважливіше: всі добровільні датки, що люди на гостині складали, призначили шановні ювілейні на викінчення Народного Дому. Це щось оригінального і досі нечуваного в Америці. Значить, що і 25-літній ювілей під теперішню пору можуть заслужити собі на добре ім'я і зробити добре діло.

Слов'янський Фестивал відбувся у нас в неділю, дня 16. березня, у величезній залі шікагівської опери. Вступні білети були від 55 центів до 2.75 доларів. Фестивал відвідало до 6,000 людей.

Участь у фестивалі, як оголошувало, мали взяти всі слов'янські народи, та з програми виїшло, що карпатські українці, білоруси і болгари зовсім не брали участі у програмі фестивалю. Поляки вступили лише з одним солоним співом місцевого польського співака Грабінського, який відспівав уривок з опери „Галька“. Увесь тягар праці у виконанні програми несли українці, чехи, москалі і югославці, зокрема хорвати.

Українці доставили велике число танцюристів. Можна сказати, що з приходом п.

Хорвати мали нерозлучну оркестру „Тамборіцу“, а їх співак і музикант Любич викладав усю красу хорватських і слов'янських мелодій.

Москалі дали найкращу програму, оскільки мали на увазі артистичний бік справи. Коли попередні програми були взяті з життя народу, то москалі зачали програму представленням „Баяди 9-го віку“. Мали добрих артистів і солістів, все під орудою пані Агренев-Славинської. Коли ходили про сцени з народнього московського життя, то вони бились дикі, ніж в інших слов'янських народів. Мали дуже добрих танцюристів, зокрема найменших хлопців.

Взагалі програма Фестивалю була дуже багата, різноманітна і повчальна. Фестиваль виказав, що слов'янські народи мають велику культуру і життєву силу, але нема між ними близького співжиття. Не знаються взаємно. На Фестивалі прийшло найбільше хорватів і словінців, менше українців, а дуже мало москалів, поляків і чехів.

Фестивал представляв уособлення „Славії“, коло якої зєдналися культурно всі слов'яни для спільної праці. При кінці „Славії“ віддає честь „Америки“, яка пригорнула всіх слов'ян та пригадала їм, що є багато слов'янських держав і народів, але лише одна „Юнайтед Стейтс“. На сцені були лише американські прапори і один український. Це лише короткий опис цього, що дописувач бачив, бо щоб все описати і всіх висчислити, треба окремого допису.

ГРЕЦІЯ ОБУРЕНА НА ЮГОСЛАВІЮ

АТЕНІ. — Греція повідомила Югославію, що вважає, що її договір з Німеччиною як ворожий акт, бо він дозволяє на транспорти муніції й тим подібне. Греція вважає поступок Югославії зрівнянням з традицією, яка вв'язала ті дві балканські держави. Іншими словами Югославія спроневила старий дружбі.

ЧУЖИНЕЦЬКА ПРОПАГАНДА. — Ціп-топн чужинецької пропаганди, книжок, брошур і лютючок, забраних з кораблів, що приплили до портів Тихого океану, забрав поштовий уряд у Сан Франсіско й казав знищити. Пропаганда йде з Німеччини, Росії й Японії.

ПЛАТНІ ВАКАЦІЇ ДЛЯ РОБІТНИКІВ ЗБІЛЬШАЮТЬСЯ

Домагання, піднесені юнією 750,000 залізничних робітників про платні вакації, звертає увагу на те, що на протязі кількох останніх років зорганізоване робітництво досягло великих успіхів в тому напрямку. З обчислень, зроблених Департаментом Праці Злучених Держав, виходить, що около два мільйони юнійних робітників, або приблизно двадцять п'ять відсотків усього зорганізованого робітництва у Злучених Державах, дістає рік річно платні вакації, згідно з колективними договорами, заключеними з їх підприємцями. Серед незорганізованих умовних робітників є мабуть більше таких, бо вже давно прийнято такий звичай, що канцелярські робітники дістають раз в рік платні вакації.

Більшість з недавню досягнутих успіхів відносно договорів про платні вакації, прийшла для зорганізованого робітництва по прийняттю закону Вагнера про колективні договори. Але у деяких великих індустріях, договори про вакації пороблено ще заки закон Вагнера уведено в життя. Між іншими це було в індустріях гуми, роли і сталі. Платні вакації у сталевій індустрії заведено 1936 року більшістю сталевих компаній перед тим, як почато масову акцію Організаційного Комітету Сталевих Робітників, котра довела до того, що більшість юній прийняла ті договори. Від тоді юнії стараються поширити і збільшити користі вакацій.

Нині вже тільки деякі юнії заключають договори з підприємцями без плану на платні вакації для робітників. Більшість робітників дістає найменше один тиждень платної вакації після одnorічної праці в підприємстві. Около 500,

000 членів юній працює на таких умовах, котрі признають найбільше два тижні вакацій для усіх робітників, або тільки частини з них. Але так як двотижневі вакації звичайно признається для тих робітників, котрі працювали більше одного року в одного підприємстві, то власне через те неможливо зробити докладного обчислення відносно того, яке вкраз число робітників дістає повних два тижні вакацій.

Хоч платні вакації дістає около 45 відсотків юнійних членів канцелярських чи умовних робітників, майже сорок відсотків юнійних автобусових шоферів, містових суходупних і морських робітників, а також великий відсоток юнійних робітників в індустрії алюмінію, цементу, хемікалів, коксу і газу, світла та машинової сили, пакування м'яса, а даліше в промислах газетних, ронових, в продукції шовку і цукру, то однак ще велика частина індустрії остається без того рода договорів між підприємцями і робітниками.

Деякі з цих останніх це фабрики одягу, залізнична транспортация, будова домів, копальні вугілля та професійні приміщення на забави. Хоч у деяких з цих заводів робітництво добре зорганізоване, то однак до цього часу умови робітників не передбачають для них платних вакацій. Часте видалювання з праці, сезонна праця, або праця у більш ніж одного підприємстві на протязі року, — це все є деякі причини браку тих умов щодо платних вакацій. Таким чином робітник тратить привілеї домагатись платних вакацій для себе. А це уjemно відбивається на нм і його рідні.

Крім того, що більшість умов платних вакацій ідуть менше однієї по-однаковій лінії, існує ще невелике число надзвичайних розпорядків. В

ФІЛЬМОВІ ЗІРКИ.

Дик Павел, відомий фільмовий актор, і його жінка, відома в фільмах як Джовні Блондел.

деяких прийнятих договорах, вакації залежать від фінансового стану підприємства будь-якого біжучого року. Інші приписи говорять, що коли так буває, що робітника кілька разів до року видають з роботи через брак праці, то трі ні є виключений від платних вакацій. Платня го-тівкою в заміну за вакації у більшості договорах заборонена, але деякі на це дозволяють.

Недавно заключений договір з компанією Джерелд Моторс приписує вакаційну платню рівну односторонньому заробітку, але не говорить про самі вакації. Більшість договорів приписує, що вакаційна заплата має бути згорі виплачена. Майже половина юнійних договорів означає час на вакації, але більшість признає літні місяці, а тільки деякі ділять по одному тижневі літом і зимою.

Загальна Рада — ФЛІС.

ВИСІЛКА ПШЕНИЦІ ДО ФРАНЦІЇ

ВАШІНГТОН. — Америка висилає під зарядом Америки канського Червоного Хреста два кораблі, наладованих 13,000 тон пшениці, до ті частини Франції, що не захоплена німцями.

ФАРМИ НА ПРОДАЖ

ВЕСНЯНІ ОКАЗІЇ

ФАРМА, 63 АКРИ, при добрій до-розі, уроджайна земля, 5 акрів ліса, дім на 5 кімнат, нова стайня й курники, 14 корів, 2 коні, 500 курей, трактор і всіляка машинерія. Ціна \$6,750. Половина готівкою.
ФАРМА, 55 АКРИВ, гарне подорожжя, близько містечка, дім на 8 кімнат і добрі стай, електрика, барна на 12 корів, інші будинки. Оказія за \$4,800. Готівка \$1,800.
ГАЗОЛІНОВА "СТАЦІЯ", 3-акрова фарма, "лонг рун" на "лайне", добре подорожжя при хрещеній дорі, в містечку; дім на 8 кімнат зі всіма удлиненнями; особняк дім на 4 кімнати і ресторанна зала, сад. Оказія за \$4,500. Половина готівкою.
Мало неможливий вибір фарм, газолінових стай, готелів і бізнесів до побуту на корисних умовах.
S. WICHINSKI
235 Driggs Ave., Brooklyn, N. Y.

ВІДЗНАЧЕННЯ ВЕЛИКОЇ СПІВАЧКИ. — Маріон Андерсон, слава музичного контральто, дістала медалью Бока й 10,000 доларів готівкою від Академії Музики за те, що вона викликала найбільше зацікавлення музикою у Філадельфії в минулому році.

УКРАЇНСЬКА ПРОГРАМА ЗАПОЧАТКУВАЛА СЕРІЮ РАДІОРЕДАЧ "КЕНЕДІСНС АЛЛ"

З почини "Директора" інформації буде передано через радіо мережу СВС кілька канцелярських програм, кожної середні ввечір. Кожний раз виступлять з півгодинною програмою канцелярських чужинського походження.

Програму започатковано виступом українців, в середу, 20 лютого. Ця програма була передана з Вінніпегу по цілій Канаді. Отворив її промовою дост. Р. Ф. МекВіллєкс, лєфтенант-губернатор Манітоби, якого попросив до слова капітан Михайло Сиротюк, командант батерії Королівської Канадійської Артилерії.

Губернатор сказав, що в Канаді будеться "Нова Європа" опера на приязні і співпраці. Він говорив, що інші національні групи (раси) мусять засвоїти собі способи життя й ідеї англо-саксонців, щоб мати успіх у Канаді. Губернатор висловив погляд, що англо-саксонці повинні ближче пізнати своїх співгромадян не англо-саксонців. Губернатор говорив, що він знає українців за морем з часів свого побуту в Києві, і знає їх тут у Канаді, й висловився про них з признанням.

Вокальна частина програми була виконана під управою проф. Е. Турули. Виступили хори мішаний і мужський, а оркестра відіграла два українські танки. Панна Стефанік відспівала сопранове сольо.

Програму закінчив кількома-мучовою промовою капітан Сиротюк, в якій представив наскрізь льояльне й патріотичне відношення канадійських українців до Канади й її воєнних зусиль.

Вчені переконались, що проміння сонця часто є гарячіші в зимі як в літі.

Д-Р С. ЧЕРНОВ

Гострі й хронічні недуги чоловіків і жінок — Шкіра й кров.
Аналіз крові для подружжя сподобався.
Гемороїди й жєлєки лікуєтьсє без операції.
223 SECOND AVE., cor. 14th ST., NEW YORK CITY, Room 14.
GRamercy 7-7697
Офісні години: 10—8; неділя 11—2.
Жінка-доктор до обслути.
X & Флюороскоп. — Екзамінація \$2.00.

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК НА ФІЛАДЕЛФІЮ І ОКОЛИЦЮ

МИХАЙЛО НАСЕВИЧ
cor. FRANKLIN & BROWN STS., PHILADELPHIA, PA.
Tel. Market 1320
ОБСЛУГА В ДЕНЬ І ВНОЧІ

ШЛЯХ ПОХОРОНІ

з цєю прагатиною металевою труною, двома ящиками, керамичною, бальзамуванням, вживанням Похоронного Дому 1 т. 2.
\$295.00
Все, чого треба, з вином однієї й належностей за церковну відправу в примітар.
S. KANAI KAIN
433 State St., Perth Amboy, N. J.

МИРОН ЛИТВИН І СИН
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Обслуга шпир і чесна Main Office:
383 MORRIS AVENUE, cor. Springfield Ave., NEWARK, N. J.
Phone: Essex 3-5347
Branch office (Філія):
969 SOUTH BROAD STREET, TRENTON, N. J.
Phone: Trenton 8588

ІВАН БУНЬКО УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

заряджує погребам по ціні так низькій як \$150
Обслуга найкраща.
JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as \$150.
Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНІМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В БРОНКСІ, БРОУКЛІНІ, НЬЮ-ЙОРКУ І ОКОЛИЦЯХ
129 EAST 7th STREET, NEW YORK, N. Y.
Tel.: Orchard 4-2588
BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 PROSPECT AVENUE, (cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.
Tel.: Melrose 8-6527

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, А ТИМ САМИМ СТАВИТЕ СПІВ-ВЛАСНИКОМ ІШСТЬ МІЛІОНОВОГО МАЄТКУ ЦЕЙ ОРГАНІЗАЦІЇ.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС "СВОБОДА".

Найменше Електрики Вживає

NEW 1941
NORGE Quiet-Fla
ROLLATOR
REFRIGERATOR

Featuring

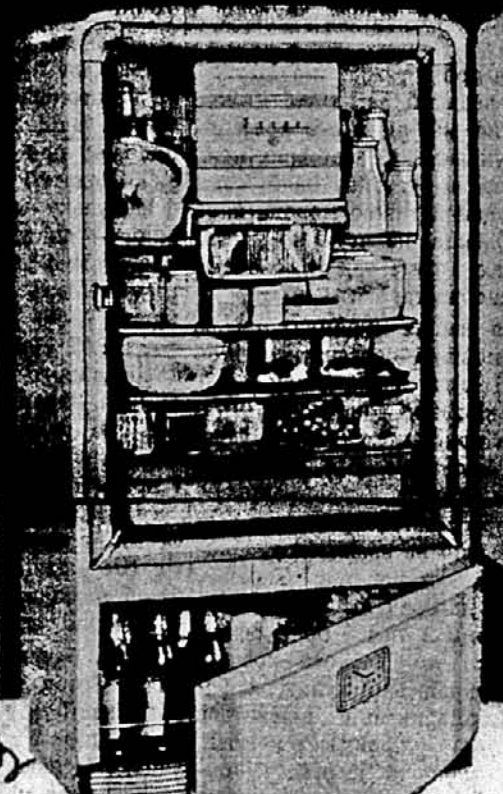
Exclusive NIGHT-WATCH automatic defrost system while you sleep.

Exclusive HANDFROSTED special container for defrost water ready in Norge.

Exclusive GOLDFRASE special covered drawer for fresh meats, fish, etc.

Exclusive QUIET-FLA ROLLATOR GOLD-MAKER—wonderful refrigeration; exceptional economy.

EXTRA ZONES OF STORAGE—the right temperature for every kind of food.

This big Super-De Luxe Norge "Six" costs only a little more per month than lowest-priced refrigerators and gives you a truly amazing list of outstanding features such as the sensational new Norge Night-Watch. You'll enjoy these features every day for many years. Come in... see Norge big values before you buy.

Model shown is 5-663
\$199.95
MODELS AS LOW AS \$114.95

Тому ми рекомендуємо його українцям, щоб заощадити грошей на електриці й мати найліпший Рефріджірейтор.

МЕНШІ РЕФРИДЖІРЕЙТОРИ ВІД \$74.50

ПРОДАЄМО ЗА ГОТІВКУ Й НА СПЛАТИ.

В Сурмі також можете купити: Машини до прання й до прасовання, ПЕЧІ й т. і.

Кличте GRamercy 7-0729. За представником пішіть або зайдіть на адресу:

SURMA 325 E. 14th ST., NEW YORK CITY
(BETWEEN 1st AND 2nd AVENUES)

Слухайте Української Радіоної Програми Сурми кожної СУБОТИ від год. 3:45 до 4:30, W.B.N.K., 1380 Кс.

ТАРЗАН, ч. 261. Готова на смерть.

WHEN THE HOSTILE WARRIORS DISCOVERED THE WILD GIRL TIED IN A TREE, THEY DANCED WITH GLEE.

Як батавські воїни завважили привязану на дереві дівчину, вони почали з радости ви-танцювувати.

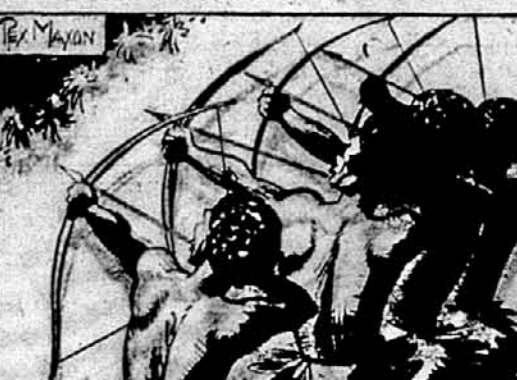
THEN THEY QUARRELED ABOUT WHO SHOULD HAVE THE HONOR OF KILLING HER. THE GIRL LOOKED DOWN WITH CONTEMPT.

Далі вони почали сваритись між собою, хто має Мати ту честь, щоби її вбити? Дівчина бачила це і дивилась на них з погордою.

"WHY NOT ALL SHOOT AT ONCE?" SHE CALLED. SINCE DEATH WAS CERTAIN, SHE THOUGHT, LET IT COME SWIFTLY.

"Чому не стріляєте всі разом?" — заклікала вона до них. — Їй було все одно, бо знала, що мусить згинуть.

AND SO ALL FOUR SAVAGES LIFTED THEIR BOWS!

Чим скорше, тим краще для неї, бо менше терпіння. Дикуни послухали її ради і всі враз намірились до неї.